

Европске библиотеке и изазови е-издаваштва

Друштво је на прагу великих промена. Преображај медија и информацијског тржишта један је од највећих изазова нашег друштва, што за Европу представља прилику, али и претњу.

Задатак европских политичара је да путем јавних услуга гарантују слободан приступ информацијама, образовању, култури, слободним активностима и садржајима свим европским грађанима. Једини ослонац иновативном и компетитивном тржишту су квалитетно образовани и информисани грађани.

У том смислу, библиотеке гарантују слободан приступ садржајима, информацијама и култури свим европским грађанима. Међутим, актуелни правни оквир библиотекама отежава пружање тих битних услуга за наше друштво у дигиталном добу, а то се посебно односи на развој тржишта е – књига.

1. Када се исцрпи право дистрибуције после прве продаје, библиотека примерке објављеног дела, на пример књига, може да купи од књижара и да их позајмљује својим корисницима. Поступци библиотеке нису у сукобу са ауторским или другим правима власништва. Зато библиотека у складу са сопственом набавном политиком одлучује које ће књиге купити и користити за (јавну) позајмицу.
2. С друге стране, будући да је е-позајмица услуга, појам исцрпљења не може се применити и библиотека може да набавља једино дигитални објект (грађу), е – књигу или е – часопис, потписујући лиценци уговор са аутором или другим носиоцем права. Носилац права слободно одлучује хоће ли да дозволи приступ одређеном делу и одређује услове приступа. Последица тога је да о набавној политици уместо библиотеке – може да одлучује издавач
3. Значајна је и нама неприхватљива промена да о набавној политици библиотека могу одлучивати издавачи, као и да они могу одлучивати о слободном приступу за све европске грађане. Проналажење решења за овај проблем – представља изазов.

Стога EBLIDA предлаже:

- а. Склапање меморандума о разумевању са Европским удружењем издавача (Federation of European Publishers) о успостављању : "Правичних модела лиценцирања".
- б. Ажурирање корпуса ауторских права за е-књиге, е- позајмицу и е-садржаје, како би се библиотекама омогућило да наставе да пружају услуге свим европским грађанима.

EBLIDA је Европски биро библиотечких, информационих и документационих удружења. Независно кривно удружење библиотечких, информационих, документационих и архивских друштава и заједница у Европи.